Regeringsrätten

Rättsfall

Fråga om förutsättning för eftertaxering vid förvärv av bil från arbetsgivaren

Besvär av S angående eftertaxering för 1979 för inkomst.

S var under år 1978 anställd som plåtslagare hos ett rörbolag. TN taxerade honom, bortsett från några smärre avvikelser, enligt avgiven deklaration.

I framställning hos LR om eftertaxering anförde TI följande: Partiell taxeringsrevision avseende taxeringsåret 1979 hade företagits hos S. Vid revisionen upprättad promemoria hade tillställts S, som ej inkommit med erinringar. Av promemorian framgick att S köpt en personbil av sin arbetsgivare till ett underpris av 7 000 kr. Skillnaden mellan marknadspriset och erlagd köpeskilling skulle jämställas med lön. S borde således beskattas i förvärvskällan tjänst med ytterligare 7 000 kr. Då förutsättning för eftertaxering enligt 114 § TL förelåg hemställde TI att S skulle eftertaxeras med 7 000 kr. Tillika yrkades att S skulle påföras skattetillägg för ett underlag av 7 000 kr.

LR yttrade: Enligt Motormännens Riksförbunds prognoslista nr 1/1979 värderas en bil av märket Ford Granada 2000, 1977 års modell och körd 3 000 mil, till 28 600 kr. Skillnaden mellan det pris som S betalt för bilen, 21 000 kr, och bilens marknadsvärde skall jämställas med lön för S. — LR, som finner i 114 § TL angivna förutsättningar för eftertaxering föreligga, bifaller framställningen och eftertaxerar S för taxeringsåret 1979 i K kommun sålunda (beloppen här uteslutna). — Genom att ej upplysa om att en bil köpts av arbetsgivaren till underpris har S lämnat en oriktig uppgift som kan medföra skattetillägg. Skäl för eftergift av skattetillägg har ej visats föreligga. — LR bifaller framställningen även i denna del och påför skattetillägg jämlikt 116 a § TL, därvid underlaget bestäms till 7 000 kr. Skattetillägg utgår med 40 procent av den skatt som vid taxeringen till såväl statlig som kommunal inkomstskatt belöper på detta belopp.

I besvär hos KR yrkade S att LR:s dom skulle undanröjas.

KR i Jkg ändrade inte LR:s dom.

S gick vidare till RR.

RR yttrade: För att eftertaxeringen skall få ske krävs enligt 114 § TL att den skattskyldige lämnat oriktig uppgift till ledning för hans taxering. Med lämnande av oriktig uppgift jämställs det fallet att skattskyldig underlåter att lämna uppgift som det ålegat honom att lämna. Det ankommer på TI att styrka, att förutsättningarna för eftertaxering är uppfyllda. TI har till stöd för sitt yrkande om eftertaxering anfört, att S av sin arbetsgivare köpt en personbil

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:23:02

för 21 000 kr medan priset för en motsvarande bil enligt Motormännens Riksförbunds prognosprislista utgjorde 28 600 kr. Sistnämnda pris avser ett förväntat genomsnittspris för hela landet och alla bilar av angivet slag. Det individuella priset för en begagnad bil varierar emellertid med hänsyn till bl a bilens skick och den utrustning varmed den är försedd, likaså efter lokala förhållanden. S och hans arbetsgivare har i målet upplyst, att köpeskillingen för bilen 21 000 kr överensstämmer med bilens värde enligt en värdering som en bilhandlare gjort omedelbart före köpet. S har tillagt, att bilen hade gått som verkstadsbil och var illa medfaren. Ytterligare utredning om bilens värde har inte förebragts i målet.

RR finner inte styrkt, att S genom bilköpet beretts en sådan förmån att han varit skyldig att lämna uppgift härom till ledning för taxeringen. Det finns således inte förutsättning att eftertaxera S med anledning av bilköpet. — RR undanröjde eftertaxeringen och skattetillägget. (RR föredr. 30.8; dom 22.9. 1983.)

En ledamot av RR (Hilding) var av skiljaktig mening i fråga om motiveringen och anförde: Såvitt framgår av utredningen i målet har S inte haft något ägarintresse i det bolag, i vilket han var anställd vid det tillfälle då han förvärvade bilen. S har obestritt uppgivit dels att bilen före hans förvärv av densamma använts som s k verkstadsbil i bolaget, dels att en bilförsäljare som för S:s räkning besiktigat bilen — ”så att han inte skulle bli lurad” — med hänsyn till bilens skick värderat den till 21 000 kr, utgörande det pris försäljaren själv skulle ha betalat för den. I målet är fråga om eftertaxering. Mot bakgrund av vad ovan anförts får S anses ha haft fog för sin uppfattning att han inte förvärvat bilen till underpris. Vid sådant förhållande har han inte lämnat sådan oriktig uppgift i sin självdeklaration som avses i 114 § taxeringslagen. På grund av det anförda är jag ense med majoriteten om att eftertaxeringen och skattetillägget för S skall undanröjas.

Anm.: Se RÅ 1971 ref 30 och RÅ 82 1:45 (Skattenytt 1971, s 542 och 1983, s 310). Se även Skattenytt 1968, s 313—315 och 1970, s 210 f (Wahlberg resp Lilliesköld).

Tidpunkt för allmänna arvsfondens tillträde till arv och för upphörande av dödsboets skattskyldighet

Besvär av dödsboet efter Z angående inkomsttaxering 1976.

Z avled den 22 jan 1974. Han efterlämnade allmänna arvsfonden som arvinge och den ende dödsbodelägare. Bouppteckning efter Z förrättades den 17 maj 1974. Banks notariatavdelning förordades den 18 juni 1974 att såsom god man företräda allmänna arvsfonden vid boutredningen efter Z. Bouppteckningen registrerades vid tingsrätten den 1 aug 1974. I skrivelse till kammarkollegiet av den 14 maj 1976, som inkom till kollegiet den 17 maj 1976, redovisade gode mannen de medel som tillkom fonden i dödsboet.

År 1976 avgav gode mannen för dödsboets räkning allmän självdeklaration, vari upptogs ett belopp om 4 938 kr såsom inkomst av kapital. I deklarationen hemställdes, under hänvisning till att allmänna arvsfonden inte var skattskyldig, att dödsboet skulle få åtnjuta skattebefrielse.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:23:02

TN åsatte dödsboet taxeringar till statlig och kommunal inkomstskatt.

Dödsboet anförde besvär och yrkade att taxeringarna skulle undanröjas.

LR lämnade besvären utan bifall och yttrade: Av handlingarna i målet framgår att kvarlåtenskapen i dödsboet utskiftats till allmänna arvsfonden först den 14 maj 1976. Med hänsyn härtill är dödsboet skattskyldigt för inkomst av kapital som uppburits under beskattningsåret 1975.

Dödsboet överklagade hos KR i Sthlm som ej gjorde ändring i LR:s dom.

Hos RR fullföljde dödsboet sin talan och anförde bl a. Skattskyldighet för dödsboet torde föreligga endast intill dagen för bouppteckningens förrättande eller senast intill den dag bouppteckningen registrerades. — Gode mannens för allmänna arvsfonden redovisning av förvaltningen av egendomen i ett dödsbo kan i många fall dröja flera år. Orsakerna härtill kunde vara många. I ifrågavarande fall hade kammarkollegiet påmint gode mannen om redovisningen vid ett par tillfällen. Enligt den promemoria till ledning för god man för allmänna arvsfonden som kollegiet tillställde gode mannen, när kollegiet fått besked om att denne hade förordnats av tingsrätten, skulle banktillgodohavanden — med undantag av de medel som behövdes för att betala boets beräknade återstående utgifter — inlevereras till kollegiet så snart det var möjligt. I många dödsbon förekom det också att gode mannen inkom med delredovisning. — Allmänna arvsfonden, liksom dödsbo i vilket fonden var enda dödsbodelägare, var enligt kollegiets mening skattskyldig endast i samma begränsade utsträckning som staten enligt 53 § 1 mom b) KL. Skattskyldighet torde därför inte föreligga för dödsboet beträffande inkomster under beskattningsåret 1975.

RR yttrade: Z efterlämnade ingen annan arvinge eller delägare i dödsboet efter honom än allmänna arvsfonden. — Boutredningen måste anses avslutad i och med att bouppteckningen efter Z förrättades den 17 maj 1974. Härefter kvarstod nämligen inte några outredda frågor med avseende på Z:s tillgångar och skulder eller i fråga om kretsen av arvingar eller delägare i boet. Med hänsyn till att det vid denna tidpunkt var klarlagt att något skifte efter Z inte behövdes för att allmänna arvsfonden skulle få kvarlåtenskapen måste fonden anses ha tillträtt denna i och med att fondens företrädare — den av tingsrätten förordnade gode mannen, för vilken gällde vad om sysslomän är stadgat — för fondens räkning omhändertog kvarlåtenskapen (jfr RÅ 1960 ref 27). Såvitt kan utläsas av handlingarna i målet skedde detta omhändertagande under år 1974. Vid vilken tidpunkt gode mannen som företrädare för fonden redovisat sitt uppdrag till sin huvudman saknar däremot betydelse för bedömningen av frågan när fonden tillträtt arvet.

På grund härav har dödsboet inte varit skattskyldigt för inkomst under beskattningsåret 1975. RR undanröjer, med ändring av KR:s dom, de dödsboet år 1976 åsatta inkomsttaxeringarna (RR föredr. 25.1; dom 18.2 1983.)

(En ledamot av RR (Hilding) var av skiljaktig mening och anförde: Av handlingarna i målet framgår följande. Z avled den 22 jan 1974. Han efterlämnade allmänna arvsfonden som arvinge och enda dödsbodelägare. Bouppteckning efter Z förrättades den 17 maj 1974. Den 18 juni 1974 förordnades banks notariatavdelning att såsom god man företräda allmänna arvsfonden vid boutredningen. Bouppteckningen registrerades vid tingsrätt den 1 aug 1974, nr 483. — Jämlikt 12 § lagen (1928:281) om allmänna arvsfonden har gode mannen att, efter utredning av dödsbo, till kammarkollegiet redovisa de medel som tillkommer allmänna arvsfonden. De medel som tillkom

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:23:02

fonden i dödsboet efter Z redovisades till kammarkollegiet den 17 maj 1976. Vid angivna förhållanden får allmänna arvsfonden anses ha tillträtt arvet sistnämnda dag (jfr RÅ 1951 Fi 198). Dödsboet är därför skattskyldigt för de inkomster som uppburits under beskattningsåret 1975. — På grund av det anförda lämnar jag besvären utan bifall.)

Anm.: Se RÅ 1937 ref 51, RÅ 1951 Fi 198 och RÅ 1960 ref 27 (Skattenytt 1961 s 47). Se även NJA II 1933, s 166, 167; Walin, Kommentar till ärvdabalken del I, 1973, s 82, 83 och del II, 1976, s 34, 35; prop 1966:85, s 94, 95.

BASF DISKETTER TILL LÅGPRIS!
Från 20: — /st . Beställ fullständig prislista.
MINIRÄKNARE I KREDITKORTSFORMAT
Batteridrift 41: — /st.
CASIO SL 800, Solceller, 0,8 mm tjock, 225: — /st.
CASIO SL 750, Solceller, 1,9 mm tjock, 125: — /st. Även med firmatryck.
REKLAMPENNOR
Inkl. tryck, 1,95: — /st.
Alla priser exkl. moms
KLM TRADING
Box 94, 430 31 ÅSA. Tel 0340-561 90

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:23:02